แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

Guidelines for Solutions Online Learning Management Problems for Learning Administration during The COVID-19 of Schools under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 3

จิราภา จรรยา[1], เมธาวี โชติชัยพงศ์[2]
Jirapa Chanya[1], Methavee Chotchaipong[2]
มหาวิทยาลัยราชธานี[1-2]
Ratchathani University[1-2]
Email: jeuajai@gmail.com[1]

Received : March 18, 2024, **Revised :** July 15, 2025, **Accepted :** September 5, 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ปีการศึกษา 2565 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 321 คน มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 301 คน คิดเป็นร้อยละ 93.77 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และ 3) แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ มีประเด็นสำคัญ ดังนี้ 1) ครูควรให้คำแนะนำ คำปรึกษา สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ และอภิปรายและยกตัวอย่างชัดเจนในแต่ละประเด็น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้มากขึ้น 2) ครูควรเฉลยผลการกระทำของนักเรียนทันที เพื่อตอบสนองให้นักเรียนทราบว่า ผิดหรือถูก ต้องแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงอย่างไร เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ 3) ครูควรนำเสนอบทเรียนในลักษณะหลากหลายเทคนิค หรือใช้รูปแบบการสอนแตกต่างกัน เช่น วัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนต่าง ๆ ต้องมีความพร้อมและเพียงพอสำหรับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการ

เรียนรู้ได้มากที่สุด และ 4) ครูควรดำเนินการทดสอบปฏิบัติโดยทำการอัดคลิปวิดีโอส่งผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น Google Classroom, Line เป็นต้น

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอนออนไลน์, การบริหารการเรียนรู้, การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19): สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

Abstract

This article aimed to study: To study states, problems and guidelines for Solutions online learning management problems for learning administration. The sample consisted of 321 school administrators and teachers under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 3. in Academic Year of 2022 B.E.. The sample size was defined using Krejcie and Morgan's table. The returned questionnaires were 301 copies, equaling 93.77 percent, The research tool was a five-level rating scale with a reliability of .97. The statistics included frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research results were found as follows, 1) The current states of online learning management for learning administration as a whole and in individual aspects were at moderate levels, 2) The problems in online learning management for learning administration as a whole were at the highest levels. and 3) Guidelines for Solutions Online Learning Management Problems for Learning Administration were: (1) Teachers should give advice, support on learning resources and discuss and provide some explicit examples for students' best learning, (2) Teachers should provide Feedback after students' behaviors immediately so that students would know if their answers were right or wrong or how to improve the answer for more quality learning, (3) Teachers should apply different techniques, or teaching strategies such as teaching materials and media that are ready for students' best learning and 4) Teachers should design the practice tests on practiced through videos by different channels such as Google Classroom or Line. etc.

Keywords: Online Learning Management, Learning Administration, The 2019 Coronavirus Disease (COVID-19) Pandemic, Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 3

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID–19) หลายประเทศทั่วโลกได้รับผลกระทบที่เกิดจากการติดเชื้อที่ค่อนข้างรุนแรง ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านสาธารณสุข เศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา ทั้งผลกระทบในช่วงระยะเวลาที่มีการระบาดของโรค และผลกระทบต่อเนื่องในระยะยาว สำหรับการจัดการศึกษาของทุกประเทศ ก็ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 เช่นกัน โดยโรงเรียนหยุดการเรียนการสอนในโรงเรียน ทั้งในลักษณะที่หยุดทั่วประเทศ และหยุดเฉพาะบางพื้นที่ที่เกิดการแพร่ระบาดรุนแรงหรือพื้นที่ควบคุม (เก็จกนก เอื้อวงศ์ และคณะ, 2564) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะหัวหน้าสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID–19) ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับพื้นที่ของตน โดยเน้นประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำหรับการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID–19) สถานศึกษาควรพิจารณาเลือกจัดการเรียนการสอน โดยพิจารณากำหนดรูปแบบให้มีความเหมาะสมตามความต้องการของสถานศึกษา และสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถที่จะกำหนดแนวทางการการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างจากที่กำหนดไว้ หรือจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานได้ ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน ครู และบุคลากรเป็นสำคัญ องค์การอนามัยโลก เสนอแนวทางในการป้องกันและควบคุมโรคระบาดในโรงเรียน โดยให้เห็นถึงความสำคัญในการป้องกันทางด้านสภาวะแวดล้อมในโรงเรียน สุขอนามัยของนักเรียน และให้พิจารณาการลาป่วยให้กับครู นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษา เมื่อมีอาการป่วย นอกจากนั้น ควรตระหนักเรื่องการเว้นระยะห่างทางสังคม โดยการจัดห้องเรียนแบบสลับกันมาเรียน ยกเลิกกิจกรรมที่มีการรวมตัวกัน อีกทั้งยังต้องปรับเปลี่ยนให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (WHO et al., 2020) ส่วน กาญจนา บุญภักดิ์ (2563) กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนแบบ Online ทำให้เราสามารถเรียนรู้ทุกเนื้อหาได้จากทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา และทำให้การสัมผัสใกล้ชิดระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนลดลง แต่ยังคงรักษาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ไว้ได้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถพูดคุยโต้ตอบ ซักถามกันได้อย่างเต็มที่เหมือนเดิม เพียงแต่เปลี่ยนสถานที่นั่งเรียนในโรงเรียน มาเป็นเรียนจากที่บ้าน ในรถ หรือสถานที่ต่าง ๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ หรือคอมพิวเตอร์แทน ผู้สอนต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และเสริมกิจกรรมสันทนาการต่าง ๆ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 209 โรงเรียน จากรายงานผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 พบปัญหาอุปสรรคหลายประการ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID–19) ทำให้ไม่สามารถดำเนินการบางกิจกรรมได้ เช่น การประชุม/อบรม ที่ต้องมีการรวมคนจำนวนมาก หลายโรงเรียนใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ Online, On-hand, On site, On-air และแบบอื่น ๆ ซึ่งทำให้การจัดการเรียนการสอนยังดำเนินการได้ไม่เต็มที่ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้รูปแบบเผชิญหน้ากันได้ ต้องใช้วิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรูปแบบออนไลน์แทน ขณะที่บางโรงเรียนสัญญาณอินเตอร์เน็ตยังไม่เสถียร ครู และบุคลากร ยังขาดทักษะการใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร และโรงเรียนไม่สามารถจัดกิจกรรมตามแผนการพัฒนาคุณลักษณะ และทักษะในศตวรรษที่

21 ได้ครบตามกำหนดการที่วางไว้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3, 2564) จากปัญหา/อุปสรรค ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีส่วนสำคัญในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ไม่บรรลุวัตถุประสงค์

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจได้ศึกษา แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยคาดว่าผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน และเป็นแนวทางในการพัฒนา และประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนสอนออนไลน์ในสถาณการณ์ปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในช่วงสถานการณ์โควิด 19

การเรียนการสอนออนไลน์ (Online learning) เป็นการเรียนแบบใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยทำการสอน และยังหมายถึง การเรียนทางไกล และการเรียนผ่านเว็บไซต์ด้วย ซึ่งจะเป็นเรียนทางผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยอยู่ในรูปแบบของคอมพิวเตอร์ เป็นการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่บวกเข้ากับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สร้างการศึกษาที่มีปฏิสัมพันธ์คุณภาพสูง โดยไม่จำเป็นต้องเดินทาง เกิดความสะดวก และเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว ทุกสถานที่ ทุกเวลา เป็นการสร้างการศึกษาตลอดชีวิต (Worathan Technology, 2561) ส่วน จักรกฤษณ์ โพดาพล (2563) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้แบบออนไลน์ เป็นการเรียนที่มีความยืดหยุ่นสูง ผู้เรียนต้องมีความใฝ่เรียนรู้ และมีความรับผิดชอบในการเรียนมากกว่าปกติเพราะเป็นการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในช่วงสถานการณ์โควิด 19 ได้พัฒนาขึ้นมาจาก Application การประชุมออนไลน์ในแพลตฟอร์มต่าง ๆ เช่น Google Meet, Zoom, Skype, Slack และ Microsoft Team เป็นต้น เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยรูปแบบการจัดการเรียนการสอน มีกระบวนการ 9 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 กระตุ้นหรือเร้าให้ผู้เรียนเกิดความสนใจกับบทเรียนและเนื้อหาที่จะเรียน เป็นการเร้าความสนใจผู้เรียน ทำได้โดยการจัดสภาพแวดล้อมให้ดึงดูดความสนใจ เป็นต้นว่า ใช้ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว หรือใช้เสียงประกอบบทเรียนในส่วนบทนำ

ขั้นตอนที่ 2 แจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงจุดประสงค์ของบทเรียน การบอกให้ผู้เรียนทราบถึงจุดประสงค์ของบทเรียน ซึ่งมีความสำคัญในการทำให้ผู้เรียนได้ทราบถึงจุดประสงค์ของบทเรียนล่วงหน้า ให้ความสนใจในเนื้อหาบทเรียนที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาที่ยังไม่เข้าใจเพิ่มเติมได้ ซึ่งจะช่วยทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตรงตามจุดประสงค์ของบทเรียนที่ได้กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 3 ทบทวนความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาบทเรียน ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาใหม่ ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น รูปแบบการทบทวนความรู้เดิม ทำได้หลายวิธี ยกตัวอย่างเช่น กิจกรรมการถาม-ตอบคำถาม หรือการแบ่งกลุ่มให้ผู้เรียนอภิปรายหรือสรุปเนื้อหาที่ได้เคยเรียนมาแล้ว เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอบทเรียน นำเสนอบทเรียนด้วยข้อความ รูปภาพ เสียง หรือวิดีทัศน์ โดยผู้สอนควรพิจารณาลักษณะของผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อการนำเสนอบทเรียนที่เหมาะสมกับผู้เรียนมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 5 ชี้แนวทางการเรียนรู้ ชี้แนะให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนผสมผสานกับความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่รวดเร็ว และมีความแม่นยำมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 6 ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน โดยการจัดกิจกรรมการสนทนาออนไลน์ในรูปแบบ Synchronous หรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านเว็บบอร์ดในรูปแบบ Asynchronous เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 7 ให้ผลย้อนกลับ ด้วยประโยชน์ของอินเทอร์เน็ตที่ทำให้ผู้เรียนและผู้สอนติดต่อกันได้ตลอดเวลา ทำให้ผู้สอนสามารถติดตามก้าวหน้าและให้ผลย้อนกลับแก่ผู้เรียนแต่ละคนให้นำไปพัฒนาปรับปรุงการเรียนของตนเอง ได้สะดวกมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 8 ทดสอบความรู้ ทำได้หลายรูปแบบ ทั้งข้อสอบแบบปรนัย หรืออัตนัย การจัดทำกิจกรรมการอภิปรายกลุ่มใหญ่ หรือกลุ่มย่อย เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 9 การจำและการนำไปใช้ (Providing Enrichment or Remediation) ทำได้ โดยการกำหนดตัวเชื่อม (Links) ที่อนุญาตให้ผู้เรียนเลือกเข้าไปศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติม

สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่พัฒนาขึ้นมาจาก Application การประชุมออนไลน์ในแพลตฟอร์มต่าง ๆ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยผู้สอนต้องเตรียมความรู้ และทักษะที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ดังกล่าวมีหลากหลายรูปแบบ ผู้สอนต้องนำมาประยุกต์ปรับใช้ให้เชื่อมโยงกับบทเรียน ซึ่งต้องเริ่มต้นจากการสร้างความสนใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจกับบทเรียน แจ้งจุดประสงค์ของบทเรียน การทบทวนเนื้อหาหรือความรู้เดิม นำเสนอบทเรียนโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน การติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน การประเมินผลและสรุปผลการเรียน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

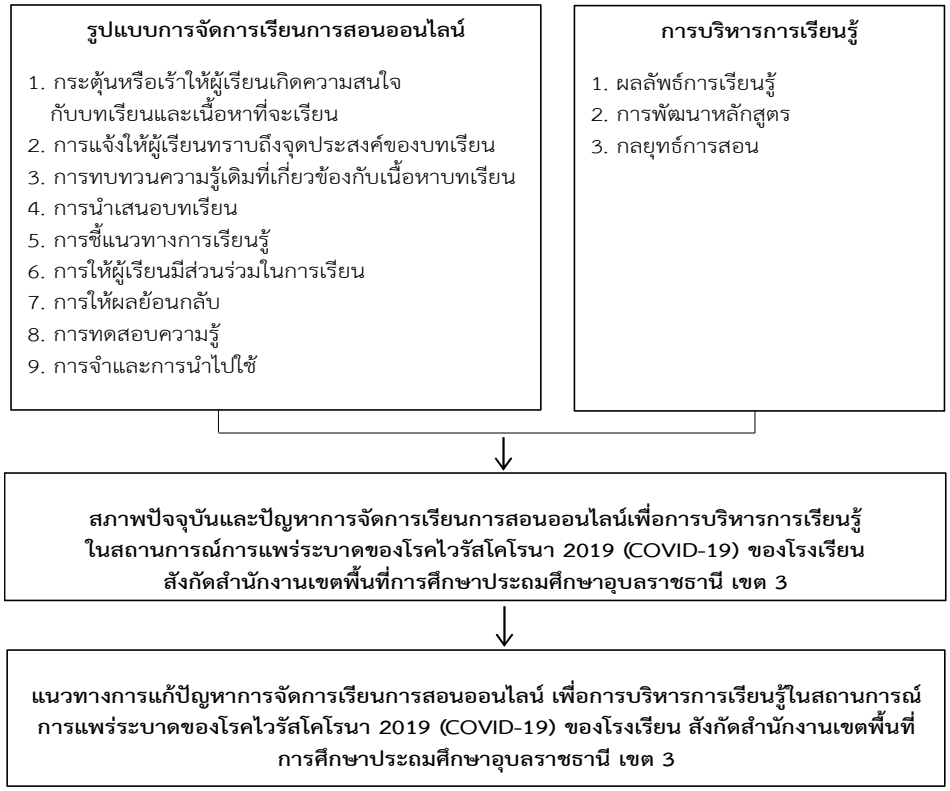
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการเรียนรู้

การบริหารการเรียนรู้ (Learning Management) เป็นแนวคิดของ Smith and Lynch (2010) ซึ่งได้พัฒนาแนวคิดการบริหารการเรียนรู้ จาก Central Queensland University ประเทศออสเตรเลีย มีพื้นฐานมาจากแนวคิดด้านการออกแบบสถาปัตยกรรม (Architectural Design) ซึ่งเป็นศิลปะในการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสมภายในพื้นที่จำกัด และแสดงผลการออกแบบที่ดีที่สุดด้วยความตั้งใจ โดยอธิบายว่า การบริหารการเรียนรู้ นั้นให้ความสำคัญกับการออกแบบและการนำกลยุทธ์การสอนไปใช้ให้เกิด “ผลลัพธ์การเรียนรู้” คือ นอกจากจะให้ความสำคัญกับความสมดุลระหว่าง “การพัฒนาหลักสูตรและ “การสอน” แล้ว การบริหารการเรียนรู้ จะให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การสอนร่วมด้วย ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ 1) เทคนิค หรือกระบวนการออกแบบการเรียนรู้ ซึ่งเป็นโครงสร้างของกระบวนการออกแบบหลักสูตรที่มีความจำเป็นสำหรับครูผู้สอน เพื่อช่วยให้สามารถจัดลำดับ และกำหนดระยะเวลาของเนื้อหาสาระและเอกสารหลักสูตรได้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน และ 2) ทักษะในการนำกลยุทธ์การสอนที่ออกแบบไว้ไปปฏิบัติ หรือนำไปจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงกล่าวได้ว่า การบริหารการเรียนรู้ ได้ให้ความสำคัญกับการออกแบบและการนำกลยุทธ์การสอนไปใช้ ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ผลลัพธ์การเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตร และกลยุทธ์การสอน

จากการทบทวนวรรณดังกล่าว มุ่งศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ตามกรอบแนวคิดของ จักรกฤษณ์ โพดาพล (2563) ประกอบด้วย 9 ด้าน ได้แก่ 1) กระตุ้นหรือเร้าให้ผู้เรียนเกิดความสนใจกับบทเรียนและเนื้อหาที่จะเรียน 2) การแจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงจุดประสงค์ของบทเรียน 3) การทบทวนความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาบทเรียน 4) การนำเสนอบทเรียน 5) การชี้แนวทางการเรียนรู้ 6) การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน 7) การให้ผลย้อนกลับ 8) การทดสอบความรู้ และ 9) การจำและการนำไปใช้ และใช้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการเรียนรู้ ของ Smith and Lynch (2010) มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตร และ 3) ด้านกลยุทธ์การสอน เพื่อนำมาเป็นตัวแปรในการวิจัยในครั้งนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเรื่อง แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ เพื่อการบริหารการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ซึ่งมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ปีการศึกษา 2565 รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 1,942 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 214 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,728 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ปีการศึกษา 2565 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 321 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 35 คน และครูผู้สอน จำนวน 286 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ซึ่งใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลาก

2. เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มี 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

5 ระดับ และ ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ เพื่อการบริหารการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิด โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ได้บูรณาการข้อคำถามระหว่างแนวคิดการจัดการเรียนการสอนออนไลน์กับแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการเรียนรู้ แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ นอกจากนี้ ได้มีการนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) จำนวน 3 ท่าน ปรากฏว่าได้ค่า IOC ระหว่าง .67-1.00 แสดงว่า สามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ และได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการนำหนังสือขอเก็บรวบรวมข้อมูล และแบบสอบถามเสนอผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ทางไปรษณีย์ และบางส่วนได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง ในเขตอำเภอพิบูลมังสาหาร และขอรับกลับคืนด้วยตนเอง รวมแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 321 ฉบับ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด จำนวน 301 ฉบับ มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็น 93.77% และตรวจให้คะแนน แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ปีการศึกษา 2565 - 2566

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สภาพปัจจุบัน และปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.2 แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และหาค่าความถี่ (Frequency)

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ และอันดับที่ของสภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 **โดยรวมและรายด้าน**

สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	$\bar{x}$	S.D.	**ระดับการปฏิบัติ**	**อันดับที่**
1. ด้านการกระตุ้นหรือเร้าให้ผู้เรียนเกิดความสนใจกับบทเรียนและเนื้อหาที่จะเรียน	3.15	.25	ปานกลาง	2
2. ด้านการแจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงจุดประสงค์ของบทเรียน	2.92	.34	ปานกลาง	5
3. ด้านการทบทวนความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาบทเรียน	3.18	.36	ปานกลาง	1
4. ด้านการนำเสนอบทเรียน	2.68	.32	ปานกลาง	9
5. ด้านการชี้แนวทางการเรียนรู้	2.97	.43	ปานกลาง	4
6. ด้านการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน	2.90	.25	ปานกลาง	6
7. ด้านการให้ผลย้อนกลับ	2.84	.47	ปานกลาง	8
8. ด้านการทดสอบความรู้	2.89	.48	ปานกลาง	7
9. ด้านการจำและการนำไปใช้	3.04	.45	ปานกลาง	3
รวม	**2.95**	**.17**	**ปานกลาง**	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.95, S.D. = .17) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการทบทวนความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาบทเรียน ($\bar{x}$ = 3.18, S.D. = .36) รองลงมาคือ ด้านการกระตุ้นหรือเร้าให้ผู้เรียนเกิดความสนใจกับบทเรียนและเนื้อหาที่จะเรียน ($\bar{x}$ = 3.15, S.D. = .25) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนำเสนอบทเรียน ($\bar{x}$ = 2.68, S.D. = .32)

2. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ และอันดับที่ของปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 **โดยรวมและรายด้าน**

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	อันดับที่
1. ด้านการกระตุ้นหรือเร้าให้ผู้เรียนเกิดความสนใจกับบทเรียนและเนื้อหาที่จะเรียน	3.04	.44	ปานกลาง	7
2. ด้านการแจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงจุดประสงค์ของบทเรียน	3.08	.36	ปานกลาง	5
3. ด้านการทบทวนความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาบทเรียน	3.01	.42	ปานกลาง	9
4. ด้านการนำเสนอบทเรียน	3.17	.30	ปานกลาง	1
5. ด้านการชี้แนวทางการเรียนรู้	3.06	.31	ปานกลาง	6
6. ด้านการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน	3.09	.24	ปานกลาง	4
7. ด้านการให้ผลย้อนกลับ	3.14	.43	ปานกลาง	2
8. ด้านการทดสอบความรู้	3.04	.35	ปานกลาง	8
9. ด้านการจำและการนำไปใช้	3.11	.34	ปานกลาง	3
รวม	**3.08**	**.14**	**ปานกลาง**	

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.08, S.D. = .14) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยทปัญหาสูงที่สุด คือ ด้านการนำเสนอบทเรียน ($\bar{x}$ = 3.17, S.D. = .30) รองลงมาคือ ด้านการให้ผลย้อนกลับ ($\bar{x}$ = 3.14, S.D. = .43) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยปัญหาต่ำสุด คือ ด้านการทบทวนความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาบทเรียน ($\bar{x}$ = 3.01, S.D. = .42)

3. แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 สรุปประเด็นสูงสุด 4 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการชี้แนวทางการเรียนรู้ ครูควรให้คำแนะนำ คำปรึกษา สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้และอภิปรายและยกตัวอย่างชัดเจนในแต่ละประเด็น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้มาก (ความถี่ 46)

3.2 ด้านการให้ผลย้อนกลับ ครูควรเฉลยผลการกระทำของนักเรียนทันทีเพื่อตอบสนองให้นักเรียนทราบว่า ผิดหรือถูก ต้องแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงอย่างไร เพื่อให้นักเรียน เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ (ความถี่ 43)

3.3 ด้านการนำเสนอบทเรียน ครูควรนำเสนอบทเรียนในลักษณะหลากหลายเทคนิค หรือใช้รูปแบบการสอนแตกต่างกัน เช่น วัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนต่าง ๆ ต้องมีความพร้อมและเพียงพอสำหรับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด (ความถี่ 41)

3.4 ด้านการทดสอบความรู้ ครูควรดำเนินการทดสอบปฏิบัติโดยทำการอัดคลิปวิดีโอส่งผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น Google Classroom, Line เป็นต้น (ความถี่ 41)

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย ในประเด็นดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมของโรงเรียน โรงเรียนอาจยังปรับตัวไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โรงเรียนยังรับมือกับแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทั้งด้านการใช้เทคโนโลยี e-Learning ที่จะถ่ายทอดเนื้อหาผ่านทางอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือทางสัญญาณโทรทัศน์ หรือสัญญาดาวเทียม ยังขาดงบประมาณ และความพร้อมหลายด้านในการจัดเรียนการเรียนรู้ทางออนไลน์ เช่น ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้กระบวนการจัดการเรียนรู้ ระบบการติดต่อสื่อสาร ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ และการวัดและการประเมินผล เป็นต้น และจากการศึกษาจะเห็นได้ว่า ด้านการทบทวนความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาบทเรียน เป็นด้านที่ผู้บริหารโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงที่สุด อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารให้ความสำคัญและเน้นให้ครูจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และการบริหารการเรียนรู้ ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาใหม่ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น การถาม-ตอบคำถาม การแบ่งกลุ่มให้ผู้เรียนอภิปราย การสรุปเนื้อหาที่ได้เคยเรียนมาแล้ว เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของ เจริญ ภูวิจิตร (2564) ที่ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่อง การจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนต้องมีการเตรียมวางแผนเอาไว้ล่วงหน้า สำหรับเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันในการสอนออนไลน์ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็น ตลอดถึงการสร้างปฏิสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในชั้นเรียนออนไลน์นั้นจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนสนุกสนาน และเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านเครื่องมือแอปพลิเคชันในการเรียนออนไลน์ ครูผู้สอนจะต้องกำหนดแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสร้างจูงใจให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและครูผู้สอน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อริย์ธัช สมโชค และ วิษณุ สุทธิวรรณ (2564) ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ)

พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ของนักเรียนในช่วงโควิด 19 โดยรวมอยู่ในระดับที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับปานกลาง

2. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีส่วนสำคัญในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ บางโรงเรียนสัญญาณอินเตอร์เน็ตยังไม่เสถียร ครู และบุคลากร ยังขาดทักษะการใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร และโรงเรียนไม่สามารถจัดกิจกรรมตามแผนการพัฒนาคุณลักษณะ และทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้ครบตามกำหนดการที่วางไว้ อนึ่งจากผลการศึกษา จะเห็นได้ว่าด้านการนำเสนอบทเรียน เป็นด้านที่เป็นปัญหาค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ครูไม่มีทักษะและไม่ใช้กลยุทธ์การสอนที่หลากหลายครูขาดความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีในการนำเสนอบทเรียนด้วยข้อความ รูปภาพ เสียง หรือวิดีทัศน์ ทำให้การจัดการเรียนการสอนยังไม่มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามที่กำหนดไว้เท่าที่ควร สอดคล้องกับ ปิยรัตน์ รอดแก้ว และคณะ, (2565) ที่ได้เสนอไว้ว่า สภาพการเรียนการสอนออนไลน์ช่วงการระบาดของไวรัสโคโรน่า 2019 (COVID 19) สิ่งสนับสนุนฯ สำหรับผู้สอน อาทิ สถานที่ อุปกรณ์ เครือข่ายอินเตอร์เน็ต ยังขาดความสมบูรณ์ รวมถึงผู้สอนขาดทักษะในการใช้โปรแกรมต่าง ๆ ผู้เรียนมีปัญหาเรื่องเครือข่ายอินเตอร์เน็ต ดังนั้น สถานศึกษาควรเตรียมสิ่งสนับสนุน พื้นฐานประกอบด้วย สื่อชนิดต่าง ๆ ห้องเรียนออนไลน์ที่สำคัญคือ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง อุปกรณ์สื่อสาร เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนออนไลน์ให้มีคุณภาพมากที่สุด ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของ อุบลวรรณ ทัพซาย และ ยชุรเวท หงส์สิริ, (2565) ที่ได้วิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนอนุบาลเมืองเลย จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่ครูในการจัดการเรียนร้แบบออนไลน์ อยู่ในระดับมาก

3. แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สรุปประเด็นสูงสุด 4 ด้าน ดังนี้ **1) ด้านการชี้แนวทางการเรียนรู้** ครูควรให้คำแนะนำ คำปรึกษา สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ และอภิปรายและยกตัวอย่างชัดเจนในแต่ละประเด็น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้มาก ดังที่ นรรัชต์ ฝันเชียร, (2563) กล่าวไว้ว่า ครูผู้สอนควรชี้แนะแนวทางให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ใหม่ไปผสมผสานกับความรู้เดิมที่ผู้เรียนได้เคยเรียนรู้มากแล้ว เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและมีความแม่นยำมากยิ่งขึ้น **2) ด้านการให้ผลย้อนกลับ** ครูควรเฉลยผลการกระทำของนักเรียนทันทีเพื่อตอบสนองให้นักเรียนทราบว่า ผิดหรือถูก ต้องแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงอย่างไร เพื่อให้นักเรียน เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ดังที่ สรัญญา จันทร์ชูสกุล, (2563) กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ครูควรให้ข้อมูลย้อนกลับที่ดีจะต้องมีการให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยทันที หรือทันเวลา ทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงเป้าหมายการเรียนรู้ และสามารถนำข้อมูลนั้นไปใช้ได้เพราะยังมีเวลาในการปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของตน การให้ข้อมูลย้อนกลับที่ช้าเกินไปข้อมูลย้อนกลับนั้นจะไร้ความหมาย ซึ่งครูควรให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยวิธีการที่เหมาะสม เช่น การให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยวาจา การให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยวิธีการเขียน

หรือการให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยการสาธิต **3) ด้านการนำเสนอบทเรียน** ครูควรนำเสนอบทเรียนในลักษณะหลากหลายเทคนิค หรือใช้รูปแบบการสอนแตกต่างกัน เช่น วัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนต่าง ๆ ต้องมีความพร้อมและเพียงพอสำหรับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, (2564) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ที่เป็นความคาดหวังของครูโดยรวมทั้งสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ครูควรมีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนมีการเรียนรู้ได้ดี สร้างขวัญและกำลังใจให้กับนักเรียนในระหว่างการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์วิกฤต มีการจัดการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน โดยปรับเนื้อหาและเวลาในการเรียนที่เหมาะสมกับสถานการณ์วิกฤต และเพิ่มช่องทาง และวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย และ **4) ด้านการทดสอบความรู้** ครูควรดำเนินการทดสอบปฏิบัติโดยทำการอัดคลิปวิดีโอส่งผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น Google Classroom, Line เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิธิดา พรหมวงศ์ และคณะ, (2564) ที่ได้วิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 พบว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้แก่ ครูควรใช้วิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนการสอน นำการเรียนหรือสื่อต่าง ๆ มาประกอบกับการเรียนในชั้นเรียน และมีการสอนแบบบูรณาการในรายรายวิชาสามารถบูรณาการกันได้

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากการวิจัยทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

จากภาพที่ 2 สรุปแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ดังนี้

1. ด้านการชี้แนวทางการเรียนรู้ ครูควรให้คำแนะนำ คำปรึกษา สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ และอภิปรายและยกตัวอย่างชัดเจนในแต่ละประเด็น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้มาก

2. ด้านการให้ผลย้อนกลับ ครูควรเฉลยผลการกระทำของนักเรียนทันทีเพื่อตอบสนองให้นักเรียนทราบว่า ผิดหรือถูก ต้องแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงอย่างไร เพื่อให้นักเรียน เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

3. ด้านการนำเสนอบทเรียน ครูควรนำเสนอบทเรียนในลักษณะหลากหลายเทคนิค หรือใช้รูปแบบการสอนแตกต่างกัน เช่น วัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนต่าง ๆ ต้องมีความพร้อมและเพียงพอสำหรับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด

4. ด้านการทดสอบความรู้ ครูควรดำเนินการทดสอบปฏิบัติโดยทำการอัดคลิปวิดีโอส่งผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น Google Classroom, Line เป็นต้น

ทั้งนี้ แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ โรงเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนของตนเอง เพื่อให้โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนออนไลน์และการบริหารการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดได้

สรุป

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ โดยรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

3. แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ มีประเด็นสำคัญดังนี้ 1) ครูควรให้คำแนะนำ คำปรึกษา สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ และอภิปรายและยกตัวอย่างชัดเจนในแต่ละประเด็น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้มากขึ้น 2) ครูควรเฉลยผลการกระทำของนักเรียนทันที เพื่อตอบสนองให้นักเรียนทราบว่า ผิดหรือถูก ต้องแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงอย่างไร เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ 3) ครูควรนำเสนอบทเรียนในลักษณะหลากหลายเทคนิค หรือใช้รูปแบบการสอนแตกต่างกัน เช่น วัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนต่าง ๆ ต้องมีความพร้อมและเพียงพอสำหรับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด และ 4) ครูควรดำเนินการทดสอบปฏิบัติโดยทำการอัดคลิปวิดีโอส่งผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น Google Classroom, Line เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ พบว่า โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูมีการนำเสนอบทเรียน ด้วยข้อความ รูปภาพ เสียง หรือวิดีทัศน์ ช่วยให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะการเรียนรู้และผลของการเรียนรู้ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

1.2 จากผลการศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อการบริหารการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบแนวทางที่สำคัญ ได้แก่ ด้านการชี้แนวทางการเรียนรู้ ด้านการให้ผลย้อนกลับ ด้านการนำเสนอบทเรียน และด้านการทดสอบความรู้ ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลสารสนเทศให้สถานศึกษาในสังกัด เพื่อนำไปประเด็นที่เป็นปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อปรับปรุงพัฒนา และประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาของตนเองให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น นอกจากนี้ ควรจัดสรรงบประมาณการจัดการเรียนการสอนให้เพียงพอ และรวดเร็ว เหมาะสมกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนเพื่อการบริหารการเรียนรู้ในยุควิถีใหม่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 เชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ผลการศึกษาในเชิงประจักษ์

2.2 ควรศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อการบริหารการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา บุญภักดิ์. (2563). การจัดการเรียนรู้ยุค New Normal. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 19(2): 1-6. สืบค้นจาก https://ph01.tcithaijo.org/index.php/JIE/article/download/242540/164961/841735

เก็จกนก เอื้อวงศ์ และคณะ. (2564). *รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด–19.* กรุงเทพมหานคร: *กระทรวงศึกษาธิการ*.

จักรกฤษณ์ โพดาพล. (2563). *การจัดการเรียนรู้ออนไลน์: วิถีที่เป็นไปทางการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. สืบค้นจาก https://slc.mbu.ac.th/wp-content/uploads/2020/06/การจัดการเรียนรู้ออนไลน์-ดร.จักรกฤษณ์-โพด.pdf

เจริญ ภูวิจิตร. (2564). *การจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล*. สืบค้นจาก https://www.nidtep.go.th/2017/publish/doc/20210827.pdf

นรรัชต์ ฝันเชียร. (2563). *มารู้จักหลักการสอน 9 ขั้นของกาเย่ (Gagne)*. สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2565, จาก https://www.trueplookpanya.com/education/content/82909/-teamet-

ปิยรัตน์ รอดแก้ว และคณะ. (2565). สภาพการเรียนการสอนออนไลน์ช่วงการระบาดของไวรัสโคโรน่า 2019 (COVID-19) ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 9(2): 125-141. สืบค้นจาก https://so03.tcithaijo.org/index.php/JMND/article/view/258839

วิธิดา พรหมวงศ์,และคณะ. (2564). สภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 15(40): 200-213. สืบค้นจาก https://so05.tci-thaijo.org/index.php/RJPJ/article/view/249874

สรัญญา จันทร์ชูสกุล. (2563). *แนวคิด หลักการ และยุทธวิธีการประเมินผลเพื่อการเรียนรู้*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. (2564). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2564*. อุบลราชธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *รายงานการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 19 (ฉบับสรุป)*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

อริย์ธัช สมโชค และ วิษณุ สุทธิวรรณ. (2564). การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ). *Journal of Modern Learning Development*, 6(5): 194-208. สืบค้นจาก https://so06.tcithaijo.org/index.php/jomld/article/view/249925

อุบลวรรณ ทัพซ้าย และ ยชุรเวท หงส์สิริ. (2565). การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนอนุบาลเมืองเลย จังหวัดเลย. *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ*, 2(4): 37-43. สืบค้นจาก https://ojs.mbuslc.ac.th/index.php/issj/article/view/74

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3): 607-610. https://doi.org/10.1177/001316447003000308

Smith, R., & Lynch, D. (2010). *Rethinking teacher education: Teacher education in the knowledge age*. Sydney: AACLM Press.

WHO, UNICEF, & CIFRC. (2020). *Key messages and actions for COVID-19 prevention and control in schools*. Retrieved from https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/key-messages-and-actions-forcovid-19-prevention-and-ontrol-in-schools-march-2020.pdf?sfvrsn=baf81d52_4&download=true

Worathan Technology. (2561). การเรียนการสอนออนไลน์ คือ?. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2565, จาก https://www.worathan.co.th/